

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 13.06.2007, sp. zn. Cpjn 19/2006, ECLI:CZ:NS:2007:CPJN.19.2006.1

Číslo: 63/2007

Právní věta: Písemné vyhotovení usnesení, kterým soud prvního stupně vyhověl návrhu na nařízení předběžného opatření v plném rozsahu a nařídil navrhovatelem požadované předběžné opatření bez slyšení ostatních účastníků řízení nebo sice po jejich slyšení, přičemž žádný z nich nevyslovil před rozhodnutím soudu s navrženým předběžným opatřením nesouhlas, nemusí obsahovat odůvodnění.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.06.2007

Spisová značka: Cpjn 19/2006

Číslo rozhodnutí: 63

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Řízení před soudem

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Finální verze stanoviska

Cpjn 19/2006

S t a n o v i s k o

občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 13. 6. 2007

k rozhodování soudů ve věcech předběžných opatření

Nejvyšší soud ČR při sledování pravomocných rozhodnutí soudů, prováděném podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zjistil, že soudy postupují rozdílně ve věcech předběžných opatření při posuzování otázky, zda písemné vyhotovení usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření musí obsahovat odůvodnění. Po vyhodnocení těchto pravomocných rozhodnutí a na jejich základě zaujalo

občanskoprávní a obchodní kolegium Nejvyššího soudu na návrh svého předsedy v zájmu zajištění jednotného rozhodování soudů v těchto věcech následující

stanovisko:

Písemné vyhotovení usnesení, kterým soud prvního stupně vyhověl návrhu na nařízení předběžného opatření v plném rozsahu a nařídil navrhovatelem požadované předběžné opatření bez slyšení ostatních účastníků řízení nebo sice po jejich slyšení, přičemž žádný z nich nevyslovil před rozhodnutím soudu s navrženým předběžným opatřením nesouhlas, nemusí obsahovat odůvodnění.

Je-li třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon (exekuce) soudního rozhodnutí byl ohrožen, může soud buď před zahájením řízení ve věci samé nebo i po zahájení řízení nařídít předběžné opatření (§ 74 odst. 1 a § 102 odst. 1 o. s. ř.). Soud může předběžným opatřením účastníku uložit, aby platil výživné v nezbytné míře, aby odevzdal dítě do péče druhého z rodičů nebo do péče toho, koho označí soud, aby poskytl alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje, aby složil peněžitou částku nebo věc do úschovy soudu, aby nenakládal s určitými věcmi nebo právy nebo aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel (§ 76 odst. 1 o. s. ř.), anebo aby v zájmu ochrany před domácím násilím zejména dočasně opustil byt nebo dům společně obývaný s navrhovatelem, jakož i jeho bezprostřední okolí, nebo do něj nevstupoval, popřípadě aby se zdržel setkávání s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním (§ 76b odst. 1 o. s. ř.). V době před zahájením řízení ve věci samé soud může předběžným opatřením nařídít též to, aby nezletilé dítě, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jehož život nebo příznivý vývoj jsou vážně ohroženy nebo narušeny, bylo předáno do péče jím označené osoby (§ 76a odst. 1 o. s. ř.)

Předběžné opatření soud nařídí na návrh; k návrhu na předběžné opatření podle ustanovení § 76a o. s. ř. je věcně legitimována výlučně obec s rozšířenou působností. Bez návrhu může soud nařídít předběžné opatření, jen jde-li o předběžné opatření pro řízení ve věci samé, které může soud zahájit i bez návrhu (srov. § 75 odst. 1, větu druhou, a § 102 odst. 3 o. s. ř.).

Účastníkem řízení o předběžném opatření je navrhovatel; dalšími účastníky jsou ti, proti nimž návrh směřuje, jde-li o předběžná opatření podle § 76b o. s. ř., nebo ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu, jde-li o předběžná opatření podle ustanovení § 76 nebo § 76a o. s. ř. (srov. § 74 odst. 2 o. s. ř.).

Soud nařídí předběžné opatření podle ustanovení § 76 o. s. ř., jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením (§ 75c odst. 1 písm. a/ o. s. ř.). Předběžné opatření podle ustanovení § 76a nebo § 76b o. s. ř. soud nařídí, budou-li splněny podmínky uvedené v těchto ustanoveních (§ 75c odst. 1 písm. b/ o. s. ř.). Pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu prvního stupně (§ 75c odst. 4 o. s. ř.).

Ve věci předběžného opatření soud rozhoduje - jak vyplývá zejména z ustanovení 75c odst. 1 o. s. ř. - usnesením. O návrhu na nařízení předběžného opatření nebo o nařízení předběžného opatření bez návrhu (pro řízení ve věci samé, které soud může zahájit i bez návrhu) soud prvního stupně přijímá rozhodnutí bez slyšení účastníků (§ 75c odst. 3 a § 102 odst. 3 o. s. ř.); znamená to mimo jiné, že soud prvního stupně ve věci předběžného opatření nejen vždy rozhodne bez nařízení jednání, ale že před svým rozhodnutím účastníkům ani neumožní, aby se k návrhu nebo k nařizovanému předběžnému opatření bez návrhu vyjádřili. Jiným účastníkům než navrhovateli se také z tohoto důvodu doručuje návrh na předběžné opatření vždy až spolu se stejnopisem písemného vyhotovení usnesení, kterým bylo předběžné opatření nařízeno (§ 76c odst. 2, věta druhá, a § 102 odst. 3 o. s. ř.).

O návrhu na předběžné opatření je soud prvního stupně povinen rozhodnout bezodkladně (§ 75c odst. 2, věta první, o. s. ř.), tj. v takové době, do jejíhož uplynutí nemůže dojít ke zmaření požadovaného předběžného opatření a ani k poškození práv, kterým má být nařízením předběžného opatření poskytnuta ochrana. Není-li tu nebezpečí z prodlení, lze nejpozději rozhodnout o předběžném opatření podle ustanovení § 76a o. s. ř. do 24 hodin od podání návrhu, o předběžném opatření podle ustanovení § 76b o. s. ř. do 48 hodin od podání návrhu a o předběžném opatření podle ustanovení § 76 o. s. ř. do 7 dnů od podání návrhu.

Usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je vykonatelné vyhlášením; nedošlo-li k vyhlášení, je vykonatelné, jakmile bylo vydáno, jedná-li se o předběžné opatření podle § 76a nebo § 76b o. s. ř., nebo doručeno tomu, komu ukládá povinnost, jde-li o předběžné opatření podle § 76 o. s. ř. (§ 76d o. s. ř.).

Stejnopis písemného vyhovení usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci předběžného opatření, soud doručí účastníkům řízení (jejich zástupcům), těm, kterým byla předběžným opatřením uložena povinnost ve smyslu ustanovení § 76 odst. 2 o. s. ř., jakož i příslušnému katastrálnímu úřadu, bylo-li účastníkovi uloženo, aby nenakládal s určitou nemovitostí, která je předmětem evidence v Katastru nemovitostí ČR (§ 76c odst. 2 a 3 o. s. ř.); to platí i tehdy, nastala-li vykonatelnost usnesení o předběžném opatření jeho vyhlášením nebo vydáním. Byl-li však návrh na nařízení předběžného opatření zamítnut nebo odmítnut, nebo bylo-li o něm řízení zastaveno, stejnopis písemného vyhotovení usnesení se doručí jen navrhovateli (§ 76g o. s. ř.).

Rozhodnutí o předběžném opatření (o návrhu na předběžné opatření) nespočívá - jak vyplývá z výše uvedeného - na výsledcích dokazování, na závěru o skutkovém stavu a ani na právním posouzení věci. Nepředstavuje samo o sobě výsledek procesu, v němž (v jehož průběhu) by soud zvažoval, jaké provede důkazy (zda provede všechny navržené důkazy nebo jen některé z nich, popřípadě zda provede důkazy, které nebyly účastníky navrženy), jak bude provedené důkazy hodnotit a jaká skutková zjištění z nich učiní, v němž by přihlížel k argumentům účastníků (jejich názorům na věc) nebo v němž by aplikoval na zjištěný skutkový stav věci právní předpisy. Jediným podkladem pro rozhodnutí soudu o návrhu na předběžné opatření jsou (ve všech rozhodných hlediscích, uvedených zejména v ustanovení § 75c odst. 1 o. s. ř.) údaje a informace, které jsou obsaženy v návrhu a v listinách předložených navrhovatelem, soud na jejich základě - aniž by vůbec umožnil druhému účastníkovi se k nim vyjádřit nebo přednést vlastní tvrzení a návrhy - zkoumá, zda jsou splněny podmínky a předpoklady pro nařízení předběžného opatření a přijaté předběžné opatření představuje jen prozatímní a dočasnou (působící do konečného vyřešení věci nebo do nařízení výkonu rozhodnutí /exekuce/) úpravu práv a povinností účastníků, aniž by jím byl (mohl být) předurčován průběh procesu samotného (řízení ve věci samé) nebo prejudikováno rozhodnutí o sporu nebo o jiné právní věci. Rozhodování o předběžném opatření není nalézacím řízením (a ani zvláštním druhem nalézacího řízení); jde o řízení „o prozatímním opatření“, jehož smyslem (účelem) je provést rychle (zpravidla „bezodkladně“) a účinně (zejména bez poskytnutí možnosti druhému účastníkovi zamýšlené opatření zmařit) prozatímní úpravu poměrů účastníků, aniž by tím byly (mohly být) sporné otázky konečným způsobem vyřešeny.

Protože usnesení o předběžném opatření není usnesením ve věci samé, protože usnesení o předběžném opatření se doručuje (vždy alespoň navrhovateli) a protože v občanském soudním řádu není stanoveno jinak, řídí se požadavky na jeho písemné vyhotovení ustanoveními § 169 odst. 1 a 2 o. s. ř.

Písemné vyhotovení usnesení, kterým se zcela vyhovuje návrhu, jemuž nikdo neodporoval, nemusí - jak se uvádí v ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. - obsahovat odůvodnění. Při posuzování otázky, zda tato právní úprava platí pro písemné vyhovení usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření, soudy nepostupují jednotně.

Soud ve smyslu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. zcela vyhoví návrhu - obecně vzato - tehdy, jestliže v plném rozsahu vyhoví žalobě nebo jinému návrhu na zahájení řízení (podaných ve věcech, v nichž se podle zákona rozhoduje ve věci samé usnesením) nebo návrhu na rozhodnutí soudu, který byl uplatněn v průběhu řízení, anebo jinému návrhu učiněnému za řízení týkajícího se buď věci samé, nebo jen postupu v řízení.

Návrhu z pohledu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. podle všeobecně přijímaného názoru „nikdo neodporoval“ tehdy, jestliže řízení má jen jediného účastníka (navrhovatele), jestliže s ním ostatní účastníci za řízení výslovně projevíli souhlas nebo jestliže se k návrhu nikdo z ostatních účastníků řízení nevyslovil, ačkoliv s ním byl seznámen a k vyjádření o něm byl vyzván nebo mu alespoň k vyslovení nesouhlasu s návrhem byla poskytnuta možnost. V občanském soudním řízení jsou však stanoveny případy, v nichž se soudu ukládá, aby rozhodl, aniž by za řízení „slyšel“ účastníky řízení nebo účastníka řízení, kterému se rozhodnutím ukládá (má být uložena) povinnost; zákon v těchto případech neumožňuje, aby byli před rozhodnutím s návrhem seznámeni, neboť je tu z povahy věci nebezpečí, že účel rozhodnutí bude (může být) - ještě před jeho přijetím - zmařen (a jeho navrhovatel tím bude často neodčinitelným způsobem poškozen). Je zřejmé, že v takových případech se účastníci řízení nemohou k návrhu vyjádřit, a tedy mu ani ve smyslu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. odporovat. S názorem, že písemné vyhotovení usnesení musí vždy obsahovat odůvodnění, jestliže bylo zcela vyhověno návrhu, s nímž ostatní účastníci nebyli před rozhodnutím seznámeni a kterému proto nemohli „odporovat“, nelze souhlasit.

Pro závěr, kdy písemné vyhotovení usnesení nemusí obsahovat odůvodnění, není ve smyslu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. rozhodné, proč návrhu „nikdo neodporoval.“ Podstatné totiž - jak vyplývá také ze znění a smyslu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. - je, že návrhu „nikdo neodporoval,“ aniž by přitom bylo (mělo být) významné například to, že námítky proti žalobě nebo jinému návrhu nebyly vzneseny proto, že řízení má jen jediného účastníka (navrhovatele), že ostatní účastníci s návrhem výslovně souhlasili, nebo že o návrhu se rozhoduje podle zákona bez slyšení účastníků a s návrhem tedy vůbec nebyli před rozhodnutím o něm seznámeni. Občanskému soudnímu řízení je cizí přepjatý formalismus, který by vyžadoval bezpodmínečné („bezduché“) dodržení určitého postupu, aniž by měl svůj vlastní obsahový podklad. Odůvodnění písemného vyhotovení usnesení ztrácí své opodstatnění vždy, kdy nemůže (s ohledem na konkrétní okolnosti případu) přispět k naplnění účelu a smyslu občanského soudního řízení a kdy by tedy bylo vyžadováno pouze z formálních důvodů (pro průběh občanského řízení je samo o sobě zbytečné a z pohledu procesních práv a povinností nemůže nic přinést); to platí nejen tehdy, má-li řízení jen jediného účastníka (navrhovatele), jestliže ostatní účastníci s návrhem výslovně souhlasili nebo jestliže se k návrhu nikdo z ostatních účastníků řízení nevyslovil, ačkoliv takovou možnost měl, kdy zpravidla nelze očekávat podání opravného prostředku (odvolání), ale i v případě, že ostatní účastníci nebyli s návrhem před rozhodnutím seznámeni; odůvodnění rozhodnutí o vyhovění návrhu totiž ani v posléze uvedeném případě nemůže - s ohledem na to, že vychází (může vycházet) jen z údajů a informací poskytnutých soudem navrhovatelem, které jako jediné jsou (mohou být) jeho podkladem - pro další průběh řízení nic významného přinést (odůvodnění by v takovém případě mohlo představovat jen „převzetí“ navrhovatelových argumentů, což je ostatně „nepochybné“ už z toho, že návrhu bylo vyhověno). Uvedený závěr má svůj výraz též v tom, že proti usnesení soudu prvního stupně, které neobsahuje odůvodnění, protože se jím zcela vyhovělo návrhu, jemuž nikdo neodporoval, lze podat odvolání.

V soudní praxi nejsou pochybnosti o tom, že usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) (usnesení, kterým bylo vyhověno návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí /exekuce/) nemusí být - nestanoví-li zákon jinak, jako například v ustanovení § 66 nebo § 68c odst. 1 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů - odůvodněno, i když povinný v době rozhodování soudu nevěděl o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) a ani o něm v zájmu zajištění účelu výkonu rozhodnutí (exekuce) nesměl vědět (srov. § 253 odst. 1 o. s. ř.), a

nemohl se tedy k němu vyjádřit (případně projevit svůj nesouhlas s nařízením výkonu rozhodnutí /exekuce/ podle návrhu). Uvedený závěr nespočívá na tom, že by šlo „o provedení exekučního titulu“ nebo že by povinný „s výkonem rozhodnutí musel předem počítat.“ Podle ustálené judikatury soud při rozhodování o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) zkoumá (z hlediska jeho věcného posouzení), zda rozhodnutí (jiný způsobilý titul), jehož výkon je navrhován, bylo vydáno orgánem, který k tomu měl pravomoc, zda je vykonatelné po stránce formální a materiální, zda oprávněný a povinný jsou věcně legitimováni, zda je výkon rozhodnutí navrhován v takovém rozsahu, který stačí k uspokojení oprávněného, zda vymáhané právo není prekludováno, a, jde-li o vymožení peněžitého plnění, zda k vydobytí pohledávky nepostačuje výkon rozhodnutí nařízený nebo navržený jiným způsobem a zda navržený způsob výkonu rozhodnutí není zřejmě nevhodný (srov. například odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 14. 4. 1999, sp. zn. [21 Cdo 2020/98](#), které bylo uveřejněno pod č. 4 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 2000). Na posouzení uvedených okolností (a nikoliv jen na tom, že povinnost byla povinnému uložena vykonatelným rozhodnutím nebo jiným způsobilým titulem) závisí, jak bude o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) rozhodnuto; nařídí-li soud požadovaný výkon rozhodnutí (exekuci), nemusí písemné vyhotovení usnesení obsahovat odůvodnění jen a právě proto, že usnesením bylo (po vyhodnocení uvedených hledisek) návrhu vyhověno a že návrhu „nikdo“ (tj. povinný) neodporoval, tedy z důvodu postupu podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. (aplikovaného ve smyslu ustanovení § 254 odst. 1 o. s. ř.)

O návrhu na nařízení předběžného opatření soud rozhoduje - obdobně jako o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí - bez slyšení účastníků a na základě zákonem vymezených hledisek. Návrhu zcela vyhoví tehdy, jestliže po posouzení všech zákonných hledisek nařídí navrhované (požadované) předběžné opatření v plném rozsahu, tedy v takové podobě, v jaké se navrhovatel předběžného opatření svým návrhem domáhal nařízení předběžného opatření. Protože o návrhu na nařízení předběžného opatření soud prvního stupně rozhoduje - v zájmu předejít jeho možnému zmaření - „bez slyšení účastníků“, nemůže před rozhodnutím nikdo z ostatních účastníků řízení návrhu „odporovat“ (vyslovit s ním nesouhlas). Kdyby soud prvního stupně o návrhu na předběžné opatření rozhodoval v rozporu s ustanovením § 75c odst. 3 o. s. ř. po slyšení účastníků řízení nebo kdyby nařízení předběžného opatření posuzoval znovu po zrušení svého předchozího rozhodnutí odvolacím soudem, neodporoval návrhu na předběžné opatření z pohledu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nikdo tehdy, jestliže žádný z ostatních účastníků řízení ve svém vyjádření nebo jiném procesním úkonu nevznesl proti navrženému (navrhovatelem požadovanému) předběžnému opatření námitky nebo s ním jinak nevyjádřil nesouhlas.

Stejně jako při rozhodování o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí nelze ani v písemném vyhotovení usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření, které nebylo postupem podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. odůvodněno, spatřovat porušení ústavních principů řádného a spravedlivého procesu. Naopak, požadavek na tom, aby bylo usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření vždy odůvodněno, by byl projevem přepjatého formalismu, který - kromě toho, že je v rozporu s ustanovením čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod - odporuje zásadám vyjádřeným v ustanovení § 1 o. s. ř. a způsobuje neodůvodněné průtahy v občanském soudním řízení. Ostatně, z provedeného vyhodnocení pravomocných rozhodnutí o návrzích na nařízení předběžných opatření je zřejmé, že údaje, které soudy prvního stupně, jež nepostupovaly podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř., uvedly v odůvodnění písemného vyhotovení usnesení o nařízení předběžného opatření, byly vyličený (na základě navrhovatelových informací) zpravidla takovým způsobem, že ani nepřispěly (nemohly přispět) k posouzení správnosti soudem přijatých závěrů. Účastník, který s nařízením předběžného opatření nesouhlasí, může podat proti usnesení soudu prvního stupně odvolání; usnesení odvolacího soudu, kterým bylo rozhodnuto o návrhu na nařízení předběžného opatření, musí být vždy odůvodněno. Nelze tedy úspěšně dovozovat, že by uložení povinnosti účastníku nebylo ve svém výsledku podloženo důvody, na nichž bylo založeno.

Správně tedy například Krajský soud v Praze ve věci vedené pod sp. zn. 30 Co 447/2005 dovedl, že usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření nemuselo obsahovat odůvodnění, neboť jím bylo zcela vyhověno návrhu, kterému žalovaní neodporovali. Za bezvýznamnou důvodně považoval okolnost, že žalovaní proti návrhu nevznesli námitky jen proto, že „v okamžiku rozhodnutí soudu nebyli s návrhem seznámeni.“

V souladu se zákonem je rovněž například závěr Krajského soudu v Českých Budějovicích ve věci sp. zn. 5 Co 3017/2005 o tom, že ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. „míní slovy nikdo neodporoval odpor vyjádřený vůči soudu“ a že tedy usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření nemuselo obsahovat odůvodnění, neboť „odpor z obsahu spisu nevyplýval.“

Naproti tomu nelze považovat za správný názor Městského soudu v Praze vyjádřený ve věci vedené pod sp. zn. 20 Co 328/2006 o tom, že „postup dle § 169 odst. 2 o. s. ř. je možný jen tam, kde určitý procesní postup je znám všem účastníkům řízení a ti s ním buď souhlasí, nebo mu odporují,“ a že „tato podmínka není splněna, jestliže účastník neodporuje určitému návrhu prostě proto, že se vyjádřit nemohl, protože o něm nevěděl.“ Nehledě k tomu, že tato „podmínka“ není v ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. výslovně vyjádřena a ani z něho – jak uvedeno výše – nevyplývá, představuje názor odvolacího soudu ve svých důsledcích nedůvodně zpochybnění výše uvedené soudní praxe o postupu při rozhodování o nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce).

Vrchní soud v Praze v této souvislosti ve věci vedené pod sp. zn. 5 Cmo 316/2005 výstižně uvedl, že postupu podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nemůže bránit skutečnost, že návrh na předběžné opatření nemůže být „předložen druhé straně k vyjádření,“ neboť by tím byl „účel předběžného opatření zpravidla zcela zmařen, když žalovaní účastníci by dostali dostatečný prostor, aby provedli právě to, co žalující strany požadují, aby jim bylo zakázáno.“

V této souvislosti nelze pominout, že škodu nebo jinou újmu, která následkem předběžného opatření (s výjimkou předběžného opatření nařizovaného podle ustanovení § 76a o. s. ř.) vznikla povinnému účastníku nebo osobě, které byla předběžným opatřením uložena povinnost, anebo třetí osobě, jejíž právní sféry se nařízení předběžného opatření dotklo, je povinen nahradit navrhovatel, zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno nařízené předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno nebo že právo navrhovatele bylo uspokojeno (srov. § 77a odst. 1 o. s. ř.). Odpovědným za důsledky nařízení předběžného opatření do právních poměrů dalších osob je tedy navrhovatel; ukáže-li se (uvažováno z pohledu výsledku řízení o věci samé), že navrhovatel přistoupil k podání návrhu na předběžné opatření nedůvodně, pak – i když byl účel předběžného opatření naplněn – musí veškerou škodu a jiné újmy nahradit každému, komu v příčinné souvislosti s předběžným opatřením vznikly.

Vyhoví-li soud zcela návrhu na nařízení předběžného opatření, jemuž nikdo neodporoval, nelze důvodně odmítat postup podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. s poukazem na požadavek přezkoumatelnosti usnesení soudu prvního stupně.

Soud může vyhovět žalobě nebo jinému návrhu na zahájení řízení, návrhu na rozhodnutí soudu, který byl uplatněn v průběhu řízení, nebo jinému návrhu učiněnému za řízení týkajícího se buď věci samé, nebo jen postupu v řízení, jen jestliže budou splněny všechny podmínky a předpoklady, které jsou pro takové rozhodnutí v právním řádu stanoveny; uvedené samozřejmě platí rovněž pro usnesení, jejichž písemné vyhotovení nemusí podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. obsahovat odůvodnění.

Vyhoví-li soud návrhu, aniž by před svým rozhodnutím slyšel účastníky řízení nebo aniž by jinak některý z účastníků návrhu odporoval, vyplývá z povahy věci, že usnesení soudu v tomto případě vychází jen z obsahu návrhu a z listin, které k němu navrhovatel připojil, popřípadě z listin, které se jinak staly součástí soudního spisu, a že soud na tomto základě považoval všechny podmínky a

předpoklady potřebné pro rozhodnutí o návrhu za splnění. Písemné vyhotovení usnesení nemusí obsahovat odůvodnění jen a právě proto, že je tu (podle obsahu spisu) nepochybné, proč soud návrhu vyhověl, a že správnost usnesení lze v odvolacím řízení přezkoumat, i když soud v písemném vyhotovení usnesení nevyjádřil důvody, proč tak rozhodl, neboť se podávají z obsahu spisu (z obsahu návrhu a k němu připojených listin). Je-li podáno odvolání proti usnesení, jehož písemné vyhotovení nemusí být podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. odůvodněno, zákon tedy po odvolacím soudu požaduje, aby posoudil - na rozdíl od případů, v nichž se rozsudek nebo usnesení soudu prvního stupně zakládá na zjištěném skutkovém stavu věci a na jejím hmotněprávním posouzení a v nichž proto musí odůvodnění rozhodnutí obsahovat stručný a jasný výklad o tom, které skutečnosti má soud prvního stupně prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce - správnost usnesení nikoliv podle soudem prvního stupně (případně) zmíněných důvodů, ale ze zřetelem na skutečnosti obsažené ve spisu.

Protože rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření nespočívá na výsledcích dokazování, závěru o skutkovém stavu nebo na právním posouzení věci, ale na splnění podmínek a předpokladů vyjádřených zejména v ustanovení § 75c odst. 1 o. s. ř., je odvolací soud způsobilý přezkoumat správnost usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření, i když jeho písemné vyhotovení neobsahuje odůvodnění. Usnesení, jehož písemné vyhotovení v souladu se zákonem neobsahuje odůvodnění, nemůže být považováno za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle ustanovení § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř.

Nesprávně tedy například Krajský soud v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 38 Co 384/2006 dovodil, že „absence odůvodnění usnesení o nařízení předběžného opatření zakládá jeho nepřezkoumatelnost, neboť z něj nelze dovodit, na základě jakých závěrů a úvah shledal soud prvního stupně podmínky pro nařízení předběžného opatření za naplněny ve smyslu ustanovení § 102 o. s. ř. a které skutečnosti, vedoucí k vyhovění návrhu na nařízení předběžného opatření, vzal za osvědčeny.“ Odvolací soud kromě výše uvedeného náležitě nepřihlédl ani k tomu, že pro rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření je také v odvolacím řízení - s ohledem na vymezení doby rozhodného stavu pro předběžné opatření uvedené v ustanovení § 75c odst. 4 o. s. ř. - významný stav spisu (obsah návrhu a listiny, které k němu navrhovatel připojil, popřípadě listiny, které se jinak staly součástí soudního spisu) v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně.

V neposlední řadě je třeba vzít v úvahu, že zákon požaduje po odvolacím soudu, aby nařídil předběžné opatření, budou-li splněny podmínky a předpoklady uvedené zejména v ustanovení § 75c odst. 1 o. s. ř., i když soud prvního stupně napadeným usnesením návrh na předběžné opatření odmítl nebo o něm řízení zastavil. Odvolací soud je totiž v takovém případě povinen postupovat podle ustanovení § 220 odst. 3 o. s. ř. a usnesení soudu prvního stupně v tomto směru změnit, neboť k jeho zrušení může přistoupit jen z důvodů uvedených v ustanovení § 219a odst. 1 o. s. ř. a omezení rozsahu přezkumné činnosti odvolacího soudu obsažené v ustanovení § 212a odst. 6 o. s. ř. pro předběžné opatření neplatí.

Postup podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nelze důvodně vylučovat při písemném vyhotovení usnesení o nařízení předběžného opatření ani s odůvodněním, že se předběžným opatřením „zásadně zasahuje do práv a chráněných zájmů“ účastníků.

Ze znění ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nelze dovodit, že by nemuselo být odůvodněno písemné vyhotovení usnesení, kterým bylo zcela vyhověno návrhu, jemuž nikdo neodporoval, jen jestliže jde pouze o „nepodstatný zásah“ do práv a povinností účastníků.

Nesprávně proto Krajský soud v Hradci Králové ve věci vedené pod sp. zn. 25 Co 48/2006 dospěl k závěru, že usnesení o nařízení předběžného opatření podle ustanovení § 76a o. s. ř. musí vždy

obsahovat odůvodnění, neboť se jím „zcela zásadním způsobem zasahuje do práv a chráněných zájmů nezletilého dítěte a jeho zákonných zástupců.“ Odvolací soud jednak nevezal náležitě v úvahu, že „zásah do práv a chráněných zájmů nezletilého dítěte a jeho zákonných zástupců“ představuje výrok usnesení o nařízení předběžného opatření, a nikoliv okolnost, zda jeho písemné vyhotovení bylo či nebylo odůvodněno, jednak nepřihlédl k ustálené judikatuře soudů, podle níž písemné vyhotovení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) nemusí obsahovat odůvodnění, ačkoliv se jím nepochybně také „zcela zásadním způsobem“ zasahuje do práv a povinností účastníků tohoto řízení.

První návrh stanoviska

Návrh [Cpjn 19/2006](#)

S t a n o v i s k o

Občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne..... k rozhodování soudů ve věcech předběžných opatření

Nejvyšší soud ČR při sledování pravomocných rozhodnutí soudů, prováděném podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zjistil, že soudy postupují rozdílně ve věcech předběžných opatření při posuzování otázky, zda písemné vyhotovení usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření musí obsahovat odůvodnění. Po vyhodnocení těchto pravomocných rozhodnutí a na jejich základě zaujalo Občanskoprávní a Obchodní kolegium Nejvyššího soudu na návrh svého předsedy v zájmu zajištění jednotného rozhodování soudů v těchto věcech následující

stanovisko:

Písemné vyhotovení usnesení, kterým soud prvního stupně vyhověl návrhu na nařízení předběžného opatření v plném rozsahu a nařídil navrhovatelem požadované předběžné opatření bez slyšení ostatních účastníků řízení nebo sice po slyšení ostatních účastníků, avšak žádný z nich nevyslovil před rozhodnutím soudu s navrženým předběžným opatřením nesouhlas, nemusí obsahovat odůvodnění.

Je-li třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon (exekuce) soudního rozhodnutí byl ohrožen, může soud buď před zahájením řízení ve věci samé nebo i po zahájení řízení nařídit předběžné opatření (§ 74 odst. 1 a § 102 odst. 1 o. s. ř.). Soud může předběžným opatřením účastníku uložit, aby platil výživné v nezbytné míře, aby odevzdal dítě do péče druhého z rodičů nebo do péče toho, koho označí soud, aby poskytl alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepracuje, aby složil peněžitou částku nebo věc do úschovy soudu, aby nenakládal s určitými věcmi nebo právy nebo aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel (§ 76 odst. 1 o. s. ř.), anebo aby v zájmu ochrany před domácím násilím zejména dočasně opustil byt nebo dům společně obývaný s navrhovatelem, jakož i jeho bezprostřední okolí, nebo do něj nevstupoval, popřípadě aby se zdržel setkávání s navrhovatelem a navazování kontaktů s ním (§ 76b odst. 1 o. s. ř.). V době před zahájením řízení ve věci samé soud může předběžným opatřením nařídit též to, aby nezletilé dítě, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jehož život nebo příznivý vývoj jsou vážně ohroženy nebo narušeny, bylo předáno

do péče jím označené osoby (§ 76a odst. 1 o. s. ř.)

Předběžné opatření soud nařídí na návrh; k návrhu na předběžné opatření podle ustanovení § 76a o. s. ř. je věcně legitimována výlučně obec s rozšířenou působností. Bez návrhu může soud nařídít předběžné opatření, jen jde-li o předběžné opatření pro řízení ve věci samé, které může soud zahájit i bez návrhu (srov. § 75 odst. 1, větu druhou, a § 102 odst. 3 o. s. ř.).

Účastníkem řízení o předběžném opatření je navrhovatel; dalšími účastníky jsou ti, proti nimž návrh směřuje, jde-li o předběžná opatření podle § 76b o. s. ř., nebo ti, kteří by jimi byli, kdyby šlo o věc samu, jde-li o předběžná opatření podle ustanovení § 76 nebo § 76a o. s. ř. (srov. § 74 odst. 2 o. s. ř.).

Soud nařídí předběžné opatření podle ustanovení § 76 o. s. ř., jestliže bude prokázáno, že je třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo že je tu obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen, a jestliže budou alespoň osvědčeny skutečnosti, které jsou rozhodující pro uložení povinnosti předběžným opatřením (§ 75c odst. 1 písm. a/ o. s. ř.). Předběžné opatření podle ustanovení § 76a nebo § 76b o. s. ř. soud nařídí, budou-li splněny podmínky uvedené v těchto ustanoveních (§ 75c odst. 1 písm. b/ o. s. ř.). Pro předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) rozhodnutí soudu prvního stupně (§ 75c odst. 4 o. s. ř.).

Ve věci předběžného opatření soud rozhoduje – jak vyplývá zejména z ustanovení 75c odst. 1 o. s. ř. – usnesením. O návrhu na nařízení předběžného opatření nebo o nařízení předběžného opatření bez návrhu (pro řízení ve věci samé, které soud může zahájit i bez návrhu) soud prvního stupně přijímá rozhodnutí bez slyšení účastníků (§ 75c odst. 3 a § 102 odst. 3 o. s. ř.); znamená to mimo jiné, že soud prvního stupně ve věci předběžného opatření nejen vždy rozhodne bez nařízení jednání, ale že před svým rozhodnutím účastníkům ani neumožní, aby se k návrhu nebo k nařizovanému předběžnému opatření bez návrhu vyjádřili. Jiným účastníkům než navrhovateli se také z tohoto důvodu doručuje návrh na předběžné opatření vždy až spolu se stejnopisem písemného vyhotovení usnesení, kterým bylo předběžné opatření nařízeno (§ 76c odst. 2, věta druhá, a § 102 odst. 3 o. s. ř.).

O návrhu na předběžné opatření je soud prvního stupně povinen rozhodnout bezodkladně (§ 75c odst. 2, věta první, o. s. ř.), tj. v takové době, do jejíhož uplynutí nemůže dojít ke zmaření požadovaného předběžného opatření a ani k poškození práv, kterým má být nařízením předběžného opatření poskytnuta ochrana. Není-li tu nebezpečí z prodlení, lze nejpozději rozhodnout o předběžném opatření podle ustanovení § 76a o. s. ř. do 24 hodin od podání návrhu, o předběžném opatření podle ustanovení § 76b o. s. ř. do 48 hodin od podání návrhu a o předběžném opatření podle ustanovení § 76 o. s. ř. do 7 dnů od podání návrhu.

Usnesení, kterým bylo nařízeno předběžné opatření, je vykonatelné vyhlášením; nedošlo-li k vyhlášení, je vykonatelné, jakmile bylo vydáno, jedná-li se o předběžné opatření podle § 76a nebo § 76b o. s. ř., nebo doručeno tomu, komu ukládá povinnost, jde-li o předběžné opatření podle § 76 o. s. ř. (§ 76d o. s. ř.).

Stejnopis písemného vyhotovení usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci předběžného opatření, soud doručí účastníkům řízení (jejich zástupcům), těm, kterým byla předběžným opatřením uložena povinnost ve smyslu ustanovení § 76 odst. 2 o. s. ř., jakož i příslušnému katastrálnímu úřadu, bylo-li účastníkovi uloženo, aby nenakládal s určitou nemovitostí, která je předmětem evidence v Katastru nemovitostí ČR (§ 76c odst. 2 a 3 o. s. ř.); to platí i tehdy, nastala-li vykonatelnost usnesení o předběžném opatření jeho vyhlášením nebo vydáním. Byl-li však návrh na nařízení předběžného opatření zamítnut nebo odmítnut nebo bylo-li o něm řízení zastaveno, stejnopis písemného vyhotovení usnesení se doručí jen navrhovateli (§ 76g o. s. ř.).

Protože usnesení o předběžném opatření není usnesením ve věci samé, protože usnesení o

předběžném opatření se doručuje (vždy alespoň navrhovateli) a protože v občanském soudním řádu není stanoveno jinak, obsahuje jeho písemné vyhotovení náležitosti uvedené v ustanovení § 169 odst. 1 a 2 o. s. ř.; vyplývá z toho mimo jiné, že písemné vyhotovení usnesení o předběžném opatření nemusí mít odůvodnění, jestliže jím bylo zcela vyhověno návrhu, jemuž nikdo neodporoval.

Soud zcela vyhoví návrhu, jemuž nikdo neodporoval, ve smyslu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. – obecně vzato – tehdy, jestliže v plném rozsahu vyhoví žalobě nebo jinému návrhu na zahájení řízení, návrhu na rozhodnutí soudu, který byl uplatněn v průběhu řízení, nebo jinému návrhu učiněnému za řízení týkajícího se buď věci samé nebo jen postupu v řízení, aniž by ostatní účastníci (účastníci řízení kromě žalobce nebo jiného navrhovatele) proti tomu vznesli jakékoliv námitky; není přitom významné, že námitky proti žalobě nebo jinému návrhu nebyly vzneseny proto, že řízení má jen jediného účastníka (navrhovatele), že ostatní účastníci s návrhem výslovně souhlasili nebo že o návrhu se rozhoduje podle zákona bez nařízení jednání nebo bez slyšení účastníků a s návrhem tedy vůbec nebyli před rozhodnutím o něm seznámeni.

Ve věci předběžného opatření – jak vyplývá z výše uvedeného – soud prvního stupně zcela vyhoví návrhu ve smyslu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. tehdy, jestliže nařídí navrhované (požadované) předběžné opatření v plném rozsahu, tedy v takové podobě, v jaké se navrhovatel předběžného opatření svým návrhem domáhal nařízení předběžného opatření. Protože o návrhu na nařízení předběžného opatření soud prvního stupně rozhoduje „bez slyšení účastníků“, nemůže před rozhodnutím nikdo z ostatních účastníků řízení návrhu „odporovat“ (vyslovit s ním nesouhlas). Kdyby soud prvního stupně o návrhu na předběžné opatření rozhodoval v rozporu s ustanovením § 75c odst. 3 o. s. ř. po slyšení účastníků řízení nebo kdyby nařízení předběžného opatření posuzoval znovu po zrušení svého předchozího rozhodnutí odvolacím soudem, neodporoval návrhu na předběžné opatření z pohledu ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nikdo tehdy, jestliže žádný z ostatních účastníků řízení ve svém vyjádření nebo jiném procesním úkonu nevznesl proti navrženému (navrhovatelem požadovanému) předběžnému opatření námitky nebo s ním jinak nevyjádřil nesouhlas.

Správně tedy například Krajský soud v Praze ve věci vedené pod sp. zn. 30 Co 447/2005 dovodil, že usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření nemuselo obsahovat odůvodnění, neboť jím bylo zcela vyhověno návrhu, kterému žalovaní neodporovali. Za bezvýznamnou důvodně považoval okolnost, že žalovaní proti návrhu nevznesli námitky jen proto, že „v okamžiku rozhodnutí soudu nebyli s návrhem seznámeni.“

V souladu se zákonem je rovněž například závěr Krajského soudu v Českých Budějovicích ve věci sp. zn. 5 Co 3017/2005 o tom, že ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. „míní slovy nikdo neodporoval odpor vyjádřený vůči soudu“ a že tedy usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření nemuselo obsahovat odůvodnění, neboť „odpor z obsahu spisu nevyplýval.“

Naproti tomu nelze považovat za správný názor Městského soudu v Praze vyjádřený ve věci vedené pod sp. zn. 20 Co 328/2006 o tom, že „postup dle § 169 odst. 2 o. s. ř. je možný jen tam, kde určitý procesní postup je znám všem účastníkům řízení a ti s ním buď souhlasí nebo mu odporují,“ a že „tato podmínka není splněna, jestliže účastník neodporuje určitému návrhu prostě proto, že se vyjádřit nemohl, protože o něm nevěděl.“ Nehledě k tomu, že tato „podmínka“ není v ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. výslovně vyjádřena a ani z něho – jak uvedeno výše – nevyplývá, zpochybňuje názor odvolacího soudu ve svých důsledcích (nedůvodně) již ustálenou soudní praxi, podle níž usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) nemusí být odůvodněno, i když povinný v době rozhodování soudu nevěděl o návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) a ani o něm v zájmu zajištění účelu výkonu rozhodnutí (exekuce) nesměl vědět a nemohl se tedy k němu vyjádřit (projevit svůj nesouhlas s nařízením výkonu rozhodnutí /exekuce/ podle návrhu).

Vrchní soud v Praze v této souvislosti ve věci vedené pod sp. zn. 5 Cmo 316/2005 výstižně uvedl, že

postupu podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nemůže bránit skutečnost, že návrh na předběžné opatření nemůže být „předložen druhé straně k vyjádření,“ neboť by tím byl „účel předběžného opatření zpravidla zcela zmařen, když žalovaní účastníci by dostali dostatečný prostor, aby provedli právě to, co žalující strany požadují, aby jim bylo zakázáno.“

V této souvislosti nelze pominout, že škodu nebo jinou újmu, která následkem předběžného opatření (s výjimkou předběžného opatření nařizovaného podle ustanovení § 76a o. s. ř.) vznikla povinnému účastníku nebo osobě, které byla předběžným opatřením uložena povinnost, anebo třetí osobě, jejíž právní sféry se nařízení předběžného opatření dotklo, je povinen nahradit navrhovatel, zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno nařízené předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno nebo že právo navrhovatele bylo uspokojeno (srov. § 77a odst. 1 o. s. ř.). Odpovědným za důsledky nařízení předběžného opatření do právních poměrů dalších osob je tedy výlučně navrhovatel; ukáže-li se (uvažováno z pohledu výsledku řízení o věci samé), že navrhovatel přistoupil k podání návrhu na předběžné opatření nedůvodně, pak - i když byl účel předběžného opatření naplněn - musí veškerou škodu a jiné újmy nahradit každému, komu v příčinné souvislosti s předběžným opatřením vznikly.

Vyhoví-li soud zcela návrhu na nařízení předběžného opatření, jemuž nikdo neodporoval, nelze důvodně odmítat postup podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. s poukazem na požadavek přezkoumatelnosti usnesení soudu prvního stupně.

Soud může vyhovět žalobě nebo jinému návrhu na zahájení řízení, návrhu na rozhodnutí soudu, který byl uplatněn v průběhu řízení, nebo jinému návrhu učiněnému za řízení týkajícího se buď věci samé nebo jen postupu v řízení, jen jestliže budou splněny všechny podmínky a předpoklady, které jsou pro takové rozhodnutí v právním řádu stanoveny; uvedené samozřejmě platí rovněž pro usnesení, jejichž písemné vyhotovení nemusí podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. obsahovat odůvodnění.

Vyhoví-li soud návrhu, aniž by před svým rozhodnutím slyšel účastníky řízení nebo aniž by jinak některý z účastníků návrhu odporoval, vyplývá z povahy věci, že usnesení soudu v tomto případě vychází jen z obsahu návrhu a z listin, které k němu navrhovatel připojil, popřípadě z listin, které se jinak staly součástí soudního spisu, a že soud na tomto základě považoval všechny podmínky a předpoklady potřebné pro rozhodnutí o návrhu za splněné. Písemné vyhotovení usnesení nemusí obsahovat odůvodnění jen a právě proto, že je tu (podle obsahu spisu) nepochybné, proč soud návrhu vyhověl, a že správnost usnesení lze v odvolacím řízení přezkoumat, i když soud v písemném vyhotovení usnesení nevyjádřil důvody, proč tak rozhodl, neboť se podávají z obsahu spisu. Je-li podáno odvolání proti usnesení, jehož písemné vyhotovení nemusí být podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. odůvodněno, zákon tedy po odvolacím soudu požaduje, aby posoudil - na rozdíl od případů, v nichž se rozsudek nebo usnesení soudu prvního stupně zakládá na zjištěném skutkovém stavu věci a na jejím hmotněprávním posouzení a v nichž proto musí odůvodnění rozhodnutí obsahovat stručný a jasný výklad o tom, které skutečnosti má soud prvního stupně prokázány a které nikoliv, o které důkazy opřel svá skutková zjištění a jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů, proč neprovedl i další důkazy, jaký učinil závěr o skutkovém stavu a jak věc posoudil po právní stránce - správnost usnesení nikoliv podle soudem prvního stupně (případně) zmíněných důvodů, ale ze zřetelem na skutečnosti obsažené ve spisu.

Rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření nespočívá na výsledcích dokazování, závěru o skutkovém stavu nebo na právním posouzení věci, ale na splnění podmínek a předpokladů vyjádřených zejména v ustanovení § 75c odst. 1 o. s. ř. Odvolací soud je proto způsobilý přezkoumat správnost usnesení soudu prvního stupně o nařízení předběžného opatření, i když jeho písemné vyhotovení neobsahuje odůvodnění. Usnesení, jehož písemné vyhotovení v souladu se zákonem neobsahuje odůvodnění, nemůže být považováno za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů podle ustanovení § 219a odst. 1 písm. b) o. s. ř.

Nesprávně tedy například Krajský soud v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 38 Co 384/2006 dovodil, že „absence odůvodnění usnesení o nařízení předběžného opatření zakládá jeho nepřezkoumatelnost, neboť z něj nelze dovodit, na základě jakých závěrů a úvah shledal soud prvního stupně podmínky pro nařízení předběžného opatření za naplněny ve smyslu ustanovení § 102 o. s. ř., a které skutečnosti, vedoucí k vyhovění návrhu na nařízení předběžného opatření, vzal za osvědčeny.“ Odvolací soud kromě výše uvedeného náležitě nepřihlédl ani k tomu, že pro rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření je také v odvolacím řízení – s ohledem na vymezení doby rozhodného stavu pro předběžné opatření uvedené v ustanovení § 75c odst. 4 o. s. ř. – významný stav spisu (obsah návrhu a listiny, které k němu navrhovatel připojil, popřípadě listiny, které se jinak staly součástí soudního spisu) v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně.

V neposlední řadě je třeba vzít v úvahu, že zákon požaduje po odvolacím soudu, aby nařídil předběžné opatření, budou-li splněny podmínky a předpoklady uvedené zejména v ustanovení § 75c odst. 1 o. s. ř., i když soud prvního stupně napadeným usnesením návrh na předběžné opatření odmítl nebo o něm řízení zastavil. Odvolací soud je totiž v takovém případě povinen postupovat podle ustanovení § 220 odst. 3 o. s. ř. a usnesení soudu prvního stupně v tomto směru změnit, neboť k jeho zrušení může přistoupit jen z důvodů uvedených v ustanovení § 219a odst. 1 o. s. ř. a omezení rozsahu přezkumné činnosti odvolacího soudu obsažené v ustanovení § 212a odst. 6 o. s. ř. pro předběžné opatření neplatí.

Postup podle ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nelze důvodně vylučovat při písemném vyhotovení usnesení o nařízení předběžného opatření ani s odůvodněním, že se předběžným opatřením „zásadně zasahuje do práv a chráněných zájmů“ účastníků.

Ze znění ustanovení § 169 odst. 2 o. s. ř. nelze dovodit, že by nemuselo být odůvodněno písemné vyhotovení usnesení, kterým bylo zcela vyhověno návrhu, jemuž nikdo neodporoval, jen jestliže jde pouze o „nepodstatný zásah“ do práv a povinností účastníků.

Nesprávně proto Krajský soud v Hradci Králové ve věci vedené pod sp. zn. 25 Co 48/2006 dospěl k závěru, že usnesení o nařízení předběžného opatření podle ustanovení § 76a o. s. ř. musí vždy obsahovat odůvodnění, neboť se jím „zcela zásadním způsobem zasahuje do práv a chráněných zájmů nezletilého dítěte a jeho zákonných zástupců.“ Odvolací soud jednak nechal náležitě v úvahu, že „zásah do práv a chráněných zájmů nezletilého dítěte a jeho zákonných zástupců“ představuje výrok usnesení o nařízení předběžného opatření a nikoliv okolnost, zda jeho písemné vyhotovení bylo či nebylo odůvodněno, jednak nepřihlédl k ustálené judikatuře soudů, podle níž písemné vyhotovení usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí (exekuce) nemusí obsahovat odůvodnění, ačkoliv se jím nepochybně také „zcela zásadním způsobem“ zasahuje do práv a povinností účastníků tohoto řízení.